

In 2015 in paddenstoelenteelt geen chemische bestrijdingsmiddelen meer

Kunnen paddenstoelentelers in 2015 telen zonder chemische bestrijdingsmiddelen? LTO-vakgroep Paddenstoelen streeft hiernaar in de toekomstvisie met een bijbehorend actieprogramma voor de paddenstoelenteelt tot 2020. Binnenkort wordt de visie voorgelegd aan de sector om draagvlak te krijgen onder telers, toeleveranciers en afnemers.

>> Frans Brienen, voorzitter programma-adviescommissie die beslist over besteding PT-gelden paddenstoelsector, tevens bestuursvoorzitter CNC

'Het moet lukken, mits we biologische preparaten krijgen als alternatief voor chemische bestrijding. Een deel van de sector is al nagenoeg of geheel middelenvrij. Dat is bereikt door de teeltcyclus te verkorten, een strakke hygiëne en een perfecte bedrijfsuitrusting met hermetisch gesloten kweekcellen. Maar hoe hygiënisch je ook werkt, je kunt altijd insleep van ziekten en plagen krijgen. En dan moet je kunnen terugrijpen op biologische preparaten. Die zijn er nog niet. Het onderzoek

maakt nu in opdracht van Productschap Tuinbouw een masterplan om te kijken wat nog nodig is voor een verantwoorde middelenvrije teelt. Het onderzoek is een eind op weg, resultaten komen vanzelf via de voorlopers en via studiegroepen bij alle telers. Daar ben ik van overtuigd. Wat wel tegenvalt is de bureaucratie van het CTB. De biologische preparaten die er zijn worden maar niet vrijgegeven.'

>> John Ebben, champignonspecialist The Greenery

'We komen een heel eind. Er zijn de laatste jaren al zoveel chemische middelen uit de handel gehaald, dat diverse telers dachten: met die

paar middelen die er nog zijn kun je net zo goed middelenvrij telen. Langzamerhand gaan telers die zonder chemische middelen telen hun product promoten. Je krijgt dan vanzelf een druk naar de andere bedrijven om ook zonder bestrijdingsmiddelen te gaan produceren. De marketing van middelenvrije producten is wel lastig. Daarmee kun je suggereren dat de andere paddenstoelentelers niet duurzaam en veilig produceren, terwijl ook zij nog maar weinig middelen inzetten.'

>> **Wiel Clabbers, champignonteler in Swolgen**

'Ook al is er veel bereikt, we kunnen echt nog niet zonder middelen. Dat zijn indianenverhalen. Iedere teler heeft wel eens problemen. Om ziekten en plagen te voorkomen nutten veel telers de grondstoffen – het broed – niet volledig uit. Na twee vluchten champignons wordt de teelt alweer geruimd, want bij drie vluchten ontstaan zonder bestrijdingsmiddelen problemen. Deze zomer ging het bij een aantal telers al na één vlucht mis, terwijl je toch drie vluchten nodig hebt om het economisch interessant te maken.

Ik pleit voor verdergaand onderzoek naar alternatieve middelen. Als daar wat uitkomt scharen telers zich er vanzelf wel achter. Het onderzoek was goed op weg en had contacten met Koppert voor biologische bestrijding van vliegen en mollen (een ziekte, red.), en er werd gezocht naar alternatieve ontsmettingsmiddelen. Helaas hoor je er niet veel meer over.

Een middelenvrije teelt juich ik alleen maar toe. Maar het moet wel maatschappelijk gedragen worden met eerlijke prijzen, zodat telers wat kunnen verdienen. We moeten de concurrentie in de EU aan kunnen óf anders de teelt voor Nederland opgeven. Dat zou jammer zijn. Hier ligt de bakermat van de teelt en we beschikken over veel kennis.'

>> **Bertus Baron, champignonteler in Marum**

'Alléén als telers zichzelf een aantal maatregelen opleggen, telen we in 2015 middelenvrij. Samenwerken en afspraken maken met toeleveranciers en afnemers en onderzoek doen zijn wel nuttig, maar uiteindelijk gaat het erom dat telers hun eigen problemen oplossen. Als je dat zelf doet, weet je ook dat je het goed gebeurt.

Wij telen nu drie jaar middelenvrij. Dat lukt door alle binnenkomende kratten en kratten die we intern gebruiken consequent te stomen. Verder stomen we iedere nacht al onze eigen plukgereedschappen, plukemmers en dergelijke. We gebruiken vrijwel geen ontsmettingsmiddelen meer. Terwijl diverse telers deze zomer hun teelt voortijdig hebben moeten ruimen door problemen met mollen, hebben wij maar vier of vijf keer een mol gezien. Behandeling met een beetje zout was genoeg. Wij zitten natuurlijk wel in het noorden met een lagere infectiedruk, maar ook in mijn auto zitten wel eens mollensporen. Als we niet heel streng zouden zijn op onze hygiëne, zouden we ook ziekten inslepen.'

>> **Piet Broekharst, LNV sectormanager bedekte teelt**

'De Nederlandse paddenstoelensector richt zich met de toekomstvisie die ze maakt op een sector die er weer helemaal staat in 2020. Die visievorming hebben we als ministerie gestimuleerd, om vanuit een overall blik te bezien waar de sector en de overheid actie moet ondernemen. Binnenkort zal de sector bij LNV er ongetwijfeld over komen praten.

Ik ben geen teeltdeskundige, maar ik begrijp dat in de teelt nu al weinig middelen worden gebruikt. De uitdaging is om dat laatste beetje ook overbodig te maken. De laatste loodjes zijn nooit de makkelijkste. De sector kan beginnen met een versterkte communicatie over schone teelt én met het formuleren van concrete onderzoeksvragen. En als u vraagt of LNV daaraan gaat meebetalen? Dat zou kunnen, maar we bekijken dat in het totaal van de toekomstvisie, waarbij we alle kansen en bedreigingen integraal bezien en dan de prioriteiten bepalen. Die discussie moet nog beginnen, dus daar loop ik niet op vooruit.'

>> **Johan Baars, onderzoeker paddenstoelen bij Wageningen UR**

'Over vijf jaar beschikt de teelt waarschijnlijk niet eens meer over chemische bestrijdingsmiddelen. Er komen al vijftien jaar geen nieuwe middelen meer bij, toelatingen verlopen of worden geschrapt. Aan de afzetkant, vooral in Duitsland en Engeland, stellen retailers en supermarkten ook heel strenge eisen om elk risico op het gebied van voedselveiligheid uit te sluiten.

Het onderzoek schrijft nu een plan om de gevolgen van middelenvrije teelt zo goed mogelijk op te vangen. Want gaat iets tijdens de teelt mis, dan is de teler de pineut. Er moeten instrumenten komen die de ziekte- en plagendruk op bedrijven registreren en als er insleep is inzichtelijk maken waar dat aan ligt. Verder zijn resistente rassen nodig en alternatieve middelen. Wellicht is de hygiëne verder te verbeteren. Maar met onderzoek alleen kom je er niet. Het gemeenschappelijk draagvlak is in de sector behoorlijk geërodeerd. Velen proberen toch op eigen houtje het wiel uit te vinden, terwijl er samenwerking nodig is. Niet alleen tussen teeltbedrijven, ook met toeleveranciers en afnemers. Toeleveranciers zullen ziektevrij uitgangsmateriaal moeten leveren en afnemers moeten met schone kistjes werken. Het is onduidelijk waar nu de verantwoordelijkheid ligt. Maak daarvoor toch gezamenlijk afspraken!'